

OBSAH

Předmluva vydavatele	11— 14
Předmluva. Prameny a literatura	15— 28
Dodatek vydavatele	29— 30
Úvod: Richard Wagner a romantismus	31— 36
I. ZROZENÍ ROMANTIKA (1813—1834)	37— 88
Rodina. Okolí a Wagnerův život vnitřní. Divadelnost rodiny. Adolf Wagner. Mnohostrannost romantiků. Wagner malířem, filologem, básníkem. Wagner hudebníkem. K. M. Weber, Beethoven. První pokusy skladatelské. — Léta přísné školy. Theod. Weinlig. Symfonie C dur. — První pokusy o hudební drama: „Svatba“. „Vily“. — Poznámky	
II. MLADÁ EVROPA. LÉTA BLOUDĚNÍ (1834—1841)	89—143
Hnutí Mladého Německa. Zájmy politické. Život studentský. Literární záliby mladoněmecké. První politické ouvertury. — Démoničnost hudby románské. Kult románské melodie. — Wagner kapelníkem. „Žákaz lásky“. Overtury. — Bída divadelnictví. Minna Planerová. Vrchol bídy. — Ošklivost z lehké hudby. Touha po vysvobození. Vidina Paříže. — Cesta a příchod do Paříže. Paříž skutečná. Marné pokusy v Paříži. Ponížení umělecké. Bída. Spása v Beethovenovi. Závěr doby pařížské. Návrat do Německa. — Poznámky.	
III. PRVNÍ KRIZE. RIENZI. BLUDNÝ HOLANĐAN (1841—1843)	144—214
Morální znaky Wagnerovy krize. Umění čisté. Hudba instrumentální. Wagnerův „Faust“. Dobrá opera ve smyslu mravním. Wagnerovy plány operní.	
	144—159

„ <i>Rienzi</i> “: Wagnerův poměr k dílu. Ideovost díla i jeho postav. Stavba opery, dramatická dynamika. Vážnost práce, ráz hudby. Dvojakost hudebního výrazu. Pravdivost celku. Význam v dějinách velké tragické opery	159–174
„ <i>Bludný Holanďan</i> “: Německý ráz díla, východiskem německý singspiel. Úprava látky, její nepropracovanost. Stupňovaný styl singspielu: líceň orchestrální, scény sborové, barvitost scény. Postavy z romantické opery: Holanďan. Romantická melodie: píseň a deklamátorní sloh. — Jednota díla ze Sentiny balady. Thematický materiál jednotný. — Hudba moře centrálním bodem díla. Moře symbolem člověka. Senta. Překonání naturalismu. Ouvertura	174–211
Poznámky	211–214

IV. TANNHÄUSER. LOHENGRIN (1843–1848) . . . 215–436

Reforma německé opery. Úspěch „ <i>Rienziho</i> “. Premiéra „ <i>Bludného Holanďana</i> “. Wagner kapelníkem, Plán soustředění německých umělců v Drážďanech. Výtvarníci, G. Semper. Literáti drážďanští. Wagnerův repertoár: Weber, Mozart, Gluck a Spontini. „ <i>Das Liebesmahl der Apostel</i> “. Drážďanské koncerty. Beethoven. Nové dirigentství Wagnerovo. — Wagnerův poměr k současným mistrům německým: Marschner, Mendelssohn, Schumann. Počátky antiwagnerianismu v Drážďanech. Antiwagnerianismus v kritice. Osudy prvních oper. Klavírní výtahy. Nechuť ke kapelnictví. Přátelé. — Nezávislost Wagnerovy činnosti tvůrčí. Novost oper novoromantických. Vliv „ <i>Euryanthy</i> “. Problém opery. Reforma básnického textu. Rytířství a křesťanství. Básnická idea v opeře. Prostředky hudební. Význam novoromantismu . . .	215–281
„ <i>Tannhäuser</i> “: První dílo reformní. Síla básnické látky: individuálnost a všelidskost. Wagnerovo nadšení tvůrčí. — Vznik díla ze dvou pověstí. Píseň o Tannhäuserovi a pověst o zápase pěvců. Sloučení kultury románské a germánské. Konflikt smyslnosti a duchovosti. Absolutní vášně a pozitivnost díla. — Svět smysl-	

ný. Venuše a její hudba. Svět idealistický. Alžběta a její hudba. Postava Tannhäuserova. Obraz rytířského světa. Katolicismus a příroda. — Technické problémy. Zákon vývoje naproti kontrastu. Verš a dramatická melodie, nové formy. Zápas pěvců, Tannhäuserovo vypravování. Dialog. Hudební prostředky: zvýšení výrazu, instrumentace. Ouvertura, úvod k 3. aktu. Souvislost se scénou. Závěr díla. Pařížské zpracování. — Premiéra Tannhäusera. Kritika. — Plán ke komické operě „ <i>Mistři pěvci norimberští</i> “	281–359
„ <i>Lohengrin</i> “: Popularita díla v jeho idealismu. Látka a její poměr k pramenům středověkým. Problém génia. Vznik textu a hudby. — Povaha vnějšího děje a jeho symbolismus. Sv. Grál a idealismus. Jeho vidina a zjevení v Lohengrinovi. Elsa symbolem lidské nejednotnosti. Ryzí žensství a jeho tragika. Scéna v ložnici. Tragický závěr, ideová katarse. Intrika z opery romantické. Ortruda a Telramund. Specifický ráz díla: rytířství a křesťanství. — Vyrovnanost techniky. Shoda hudby a dramatu. Scény místo vokálních forem. Stavba scén z motivu. Příznačné motivy idejí, ne osob. Motiv sv. Grálu, motiv zákazu, motiv pochybnosti. Předehra. Ensembly a sbory. Architektonika díla: Škrty. Zdramatisování hudebních prostředků: melodie a harmonie, modulace, instrumentace. Jednota nálady, originalita a svěžest díla	359–424
Poznámky	424–436
<i>Doslov.</i> Wagnerova krize, obrat k revoluci. Význam romantické periody Wagnerovy	437–442
<i>Rejstřík děl R. Wagnera:</i> a) Spisy. b) Skladby	443–448
<i>Rejstřík jmenný</i>	449–464
<i>Seznam oper</i>	465–466